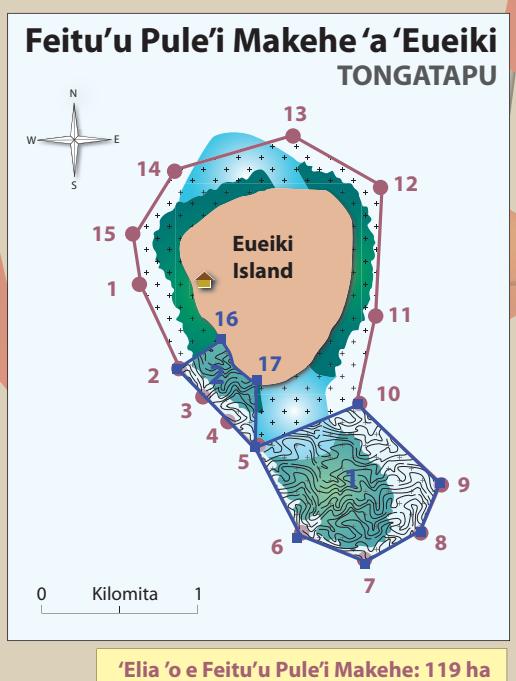
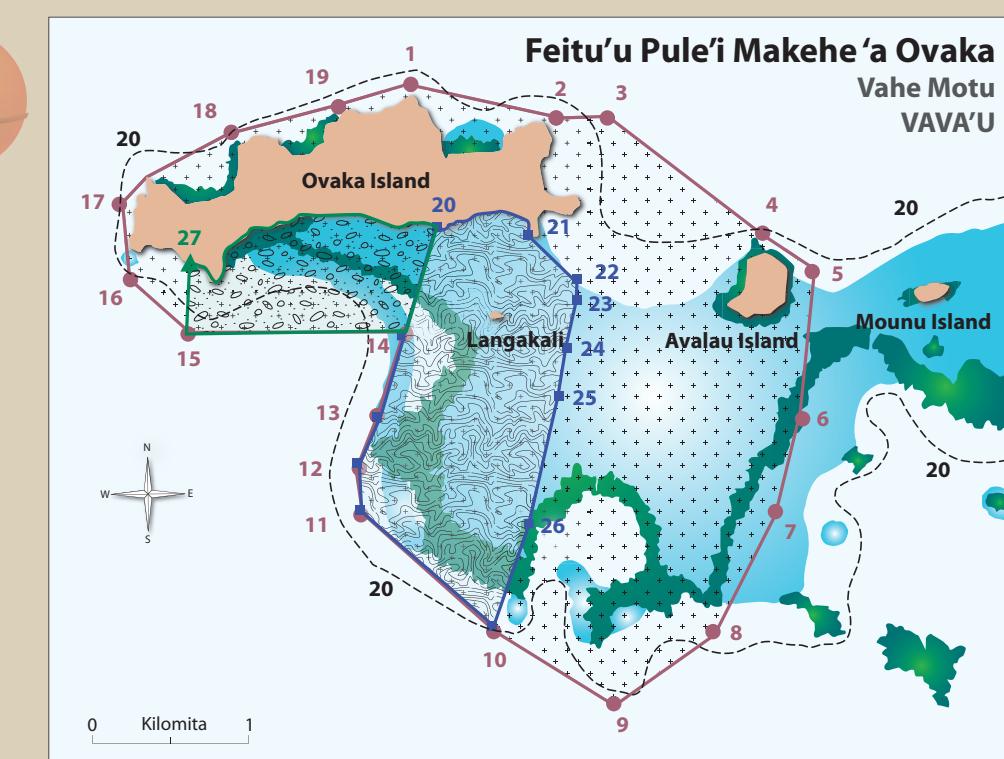
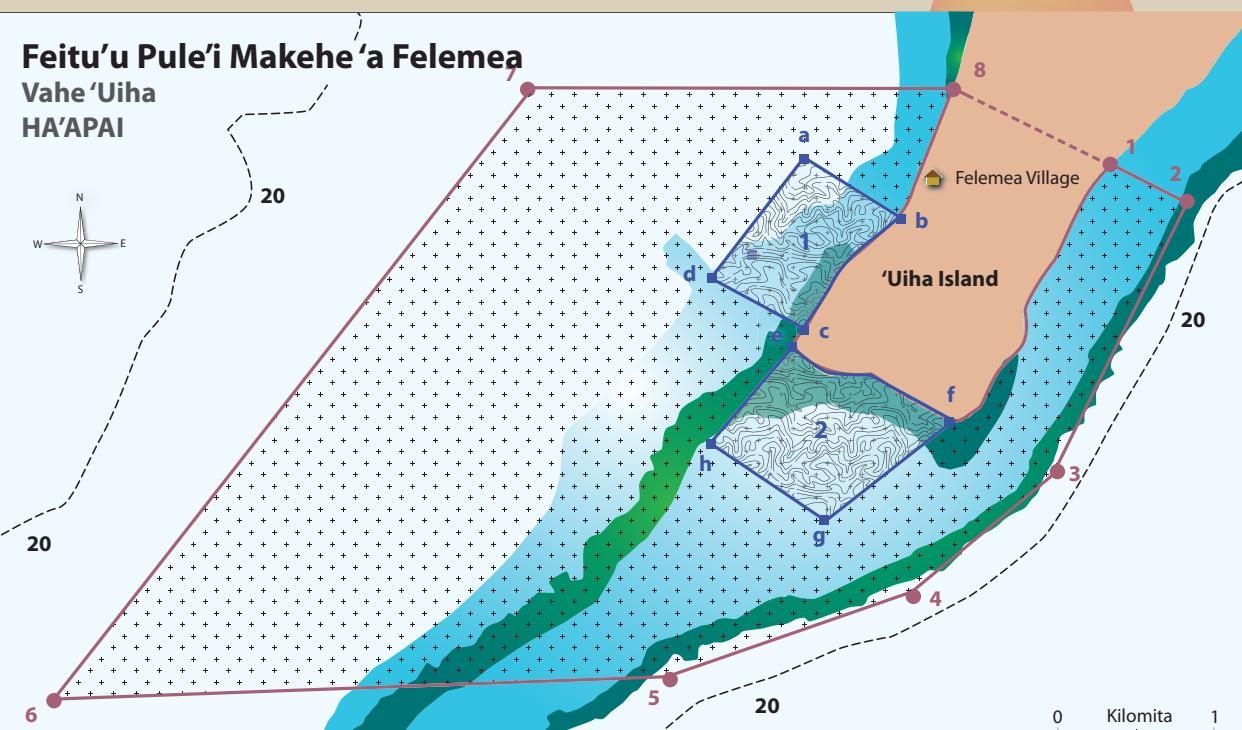
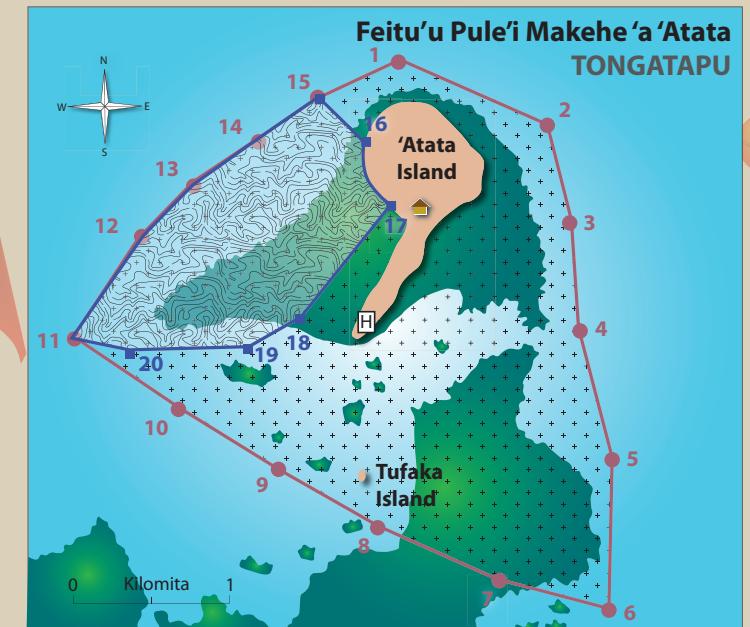
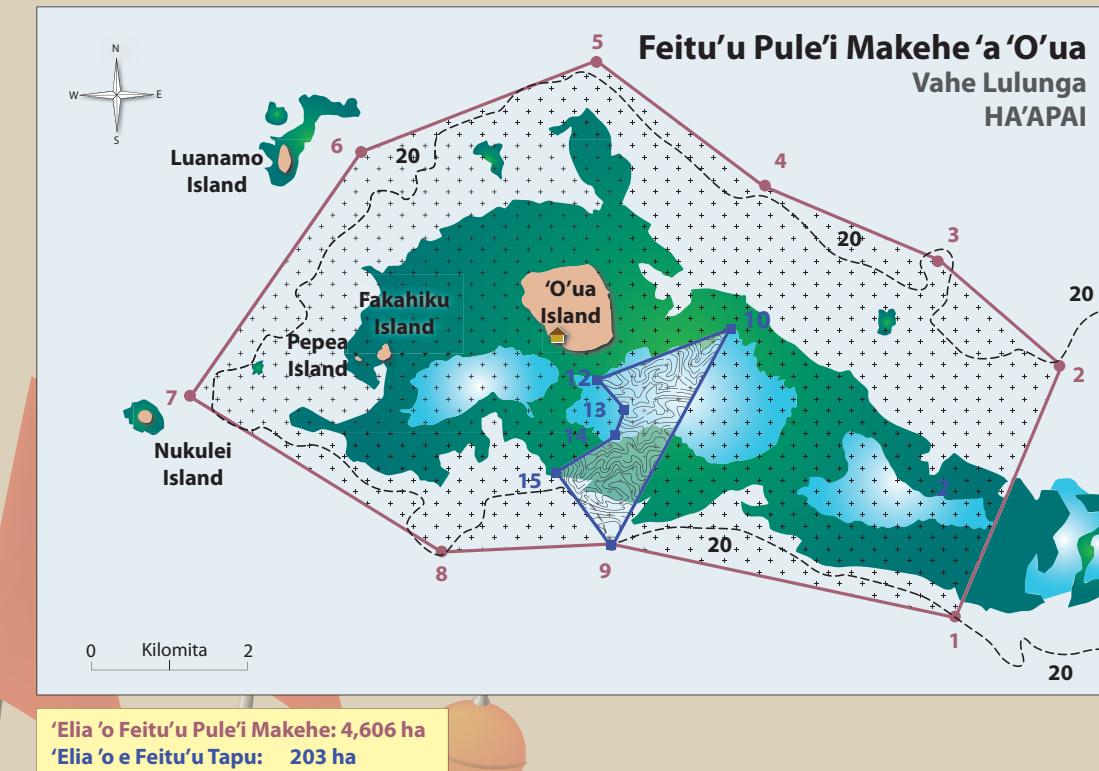
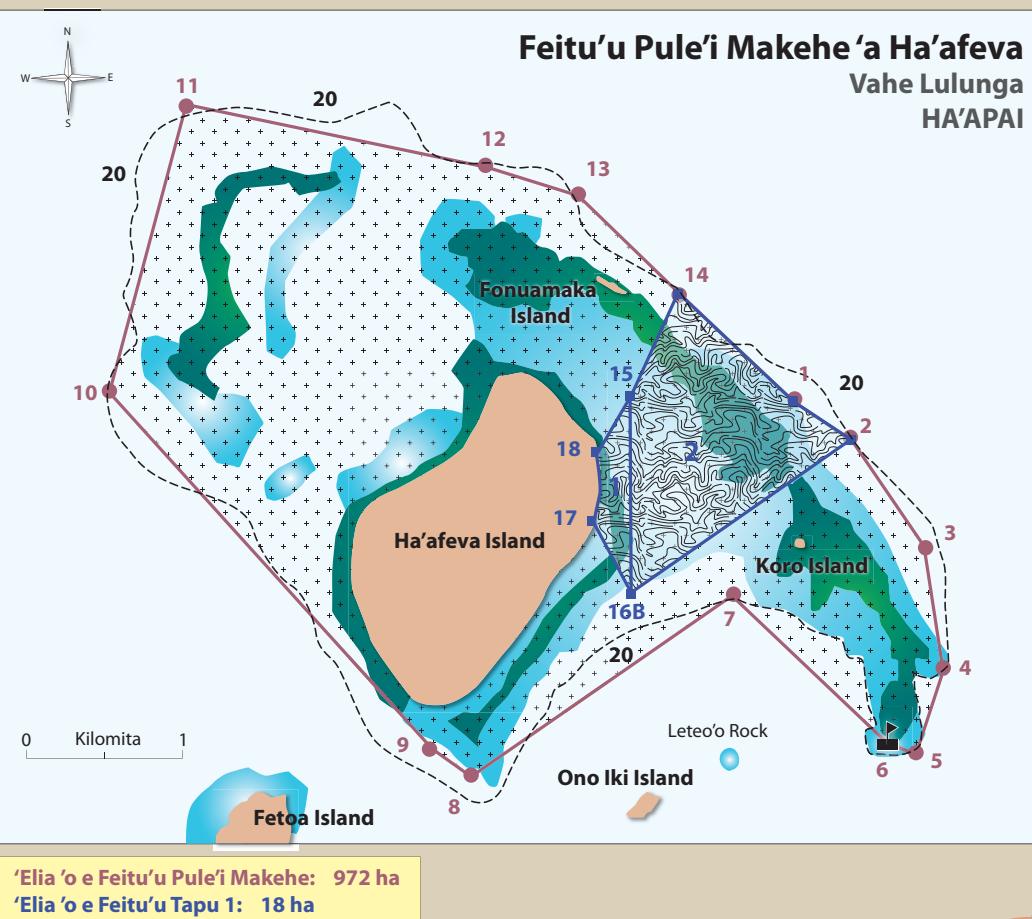

PULE'I FAKAKOLO 'O E TOUTAI 'I HE NGAALI FEITU'U PULE'I MAKEHE 'I TONGA

Kolo	Tahi mamaha (si'si'i he ofa'e 5)	Feitu'u Malu'i'a e Nofo'anga'o e Ika
Motele	Hakau	Feitu'u Malu'i'a e Nofo'anga'o e Ika
Maaka Faka'ilonga Faifolau	'Uta	Feitu'u Malu'i'a e Nofo'anga'o e Ika
----- Laine ofa'e 20	Feitu'u Pule'i Makehe	Feitu'u Malu'i'a e Nofo'anga'o e Ika
----- Laine ngata'anga'o 'Uiha-Felemea	Poini Ngata'anga'o e Feitu'u Pule'i Makehe	Feitu'u Malu'i'a e Nofo'anga'o e Ika

'I he malumalu 'o e Lao ki he Pule'i 'o e Toutai 2002, kuo vahe'i 'a e ngaahi kolo 'e ono 'i Tonga ni ke hoko ko e ngaahi Kolo Matatahi mo 'enau ngaahi Feitu'u Pule'i Makehe, ki he taumu'a ke pule'i fakakolo 'a e toutai 'i honau matafanga. Na'e makatu'unga eni 'i he'enau tokanga lahi ki he holo 'a e ngaahi me'a mo'ui 'i honau matafanga, 'a ia 'oku tefito ai 'enau ma'u'anga mo'ui.

Ko ia ai, 'oku takimu'a 'a e ngaahi kolo ni 'i hono pule'i 'a e toutai 'i honau matafanga, pea tokoni ki ai 'a e Potungaue Toutai. Kuo 'osi fokotu'u 'a e ngaahi Komiti Pule 'a e Kolo Matatahi takitaha pea fa'u mo 'enau ngaahi Palani Pule 'a e Kolo Matatahi, ke tokoni ki honau fatongia. Ko e tefito'i taumu'a 'enau ngaahi Palani ke pule'i lelei 'a e lahi 'o e toutai, malu'i 'a e ngaahi me'a mo'ui mo honau nofo'anga 'i ha Feitu'u Tapu (Feitu'u Malu'i 'a e Nofo'anga 'o e Ika), fakalahi 'ilo ki he fakatonga mo e pule'i 'o e toutai, taukave'i 'a e toutai fakapotopoto mo fakalakalaka 'enau nofo 'i he kolo. Kuo kasete'i foki 'a e Ngaahi Tu'utu'uni ki he Toutai (Kolo Matatahi) 2009, ke poupou ki hono fakahoko 'enau ngaahi Palani, pea 'oku fakahoko fakataha ia pea mo e ngaahi lao kehe 'a e toutai 'i he Feitu'u Pule'i Makehe.

Ko e visone mo e faka'amu 'a e ngaahi kolo 'e tokoni 'a e ngaahi Feitu'u Pule'i Makehe ke hiki 'a e t'u'unga mo'ui lelei mo mahu 'o e ngaahi me'a mo'ui 'i honau matafanga, 'o lave monu ai 'a e ngaahi to'utangata he 'aho ni mo e kaha'u.

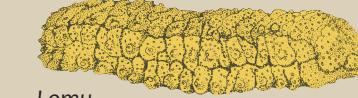
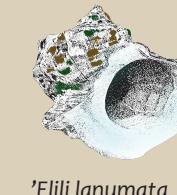
TU'UTU'UNI FAKALUKUFUA KI HE TOUTAI 'I HE NGAAGHI FEITU'U PULE'I MAKEHE

- Ko e kakai mo e ngaahi vaka toutai kotoa pe kuo 'osi lesisita 'i he Tohi Lesisita 'a e Kau Toutai mo e Tohi Lesisita 'a e 'u Vaka Toutai 'a e Feitu'u Pule'i Makehe, 'e ngofua ke toutai 'i ai.
- Ko ha taha 'oku 'ikai hiki hono hingoa 'i he Tohi Lesisita 'a e Kau Toutai pe Tohi Lesisita 'a e 'u Vaka Toutai, 'e ngofua ke ne kole ha tohi ngofua toutai mei he Komiti ke toutai 'i he Feitu'u Pule'i Makehe.
- 'Oku tapu ki ha taha ke fakahoko ha ngaahi founa toutai 'oku fakatupu maumau hange ko e ngae'aki 'a e sina mo e ukamea.
- 'Oku tapu ki ha taha ke ne toutai 'i a e ngaahi me'a mo'ui 'oku taumu'a ki he 'akualiume , 'o kau ai 'a e feo fefeka, feo molu, fa'ahinga 'o e me'a mo'ui mei tahi 'oku hala mo e huitu'a (invertebrates) pea mo e ika ke tauhi mo'ui.

Tu'utu'uni Makehe ki he Feitu'u Pule'i Makehe 'o 'Atata

- 'Oku tanaki atu ki he Tu'utu'uni Fakalukufua 'i 'olunga, 'a e ngaahi tu'utu'uni makehe ko eni ki 'Atata. 'Oku 'ikai ngofua ki ha taha ke ne:
 - Toutai'i ha kaloa'a 'oku si'si'i hifo hono loloa he milimita 'e 45.
 - Toutai'i ha 'elili lanumata.
 - Toutai'i ha takaniko.
 - Fakahē'i ha lomu 'i 'uta.

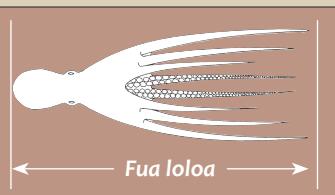
Kalo'a

'Elili lanumata

Takaniko

Tu'utu'uni Makehe ki he Feitu'u Pule'i Makehe 'o 'Eueiki

- 'Oku tanaki atu ki he Tu'utu'uni Fakalukufua 'i 'olunga, 'a e ngaahi tu'utu'uni makehe ko eni ki 'Eueiki. 'Oku 'ikai ngofua ki ha taha ke ne:
 - Toutai'i ha feke 'oku si'si'i hifo hono loloa 'i he fute 'e taha.

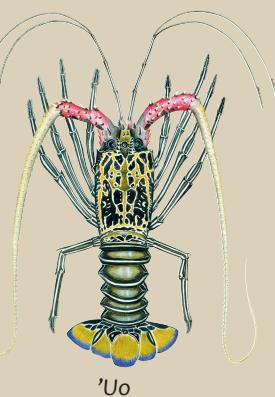
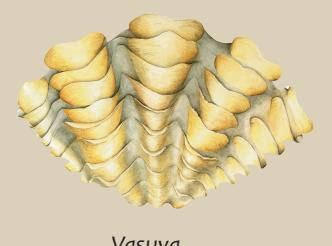

TU'UTU'UNI KI HE TOUTAI 'I HE FEITU'U MALU'I 'A E NOFO'ANGA 'O E IKA

- 'Oku tapu ki ha taha ke hu mo toutai 'i he Feitu'u Malu'i 'a e Nofo'anga 'o e Ika, tukukehe:
 - Kuo fakangofua 'e he Komiti ke hu ki ai ke siofi, muimui'i mo ha ngae ke toe tanaki atu ki ai ha ngaahi me'a mo'ui ke fakatonga.
 - Kuo fakangofua 'e he Komiti ha ngae fakatakimamata.
 - Ki ha fa'ahinga ngae kehe, 'oku fiema'u ke tomu'a faka'ataa 'e he Komiti pea ma'u mo ha tohi fakangofua mei he Sekelitali 'a e Potungaue Toutai pea 'e fakatatau 'a e ngae ko ia ki ha tu'utu'uni makehe ki ai.
 - 'I ha fakatamaki pe taimi 'oku fiema'u ke fakahaofi fakavavevave ai ha vaka pe kakai.
- 'I he Feitu'u Tapu Sone 1 'o Ha'afeva, 'oku 'ataa pe ki ai 'a e fefolau'aki 'a e 'u vaka pea mo e tata'o lou'akau (kie) 'a e kakai fefine.

TU'UTU'UNI KI HE TOUTAI 'I HE FEITU'U MALU'I 'A E VASUVA MO E 'UO

- Kuo pau 'e 'ikai ngofua ki ha taha ke toutai'i ha vasuva pe 'uo 'i ha fa'ahinga founa pe 'i loto he Feitu'u Malu'i 'a e Vasuva mo 'Uo tukukehe kapau kuo faka'ataa 'e he Sekelitali 'a e Potungaue Toutai pea mo e Komiti.

Fa'u 'e he Potungaue Toutai, Potungaue Ngoue & Me'atokoni, Vaotata mo e Toutai
P.O.Box 871, Nuku'alofa, Tonga
Tel: Tongatapu +676 21399, Ha'apai +676 60399,
Vava'u +676 70399
Fax: +676 23891
www.tongafish.gov.to

Secretariat of the Pacific Community (SPC)
BD D5 98848
Noumea Cedex, New Caledonia
Tel: +687 26.20.00 Fax: +687 23.38.18
spc@spc.int www.spc.int

©Copyright SPC 2010

Printed at Stredder Print Ltd. New Zealand / Layout by Youngmi Choi

PULE'I FAKAKOLO 'O E TOUTAI 'I HE NGAAGHI FEITU'U PULE'I MAKEHE 'I TONGA

